

Frågor & Svar om Granit

När vi möter våra kunder får vi ofta frågor om granit. Många av frågorna återkommer ofta, så här skall vi försöka besvara de vanligaste granit-frågorna vi stöter på:

"Är det inte väldigt dyrt med granitbänkskivor?"

Nej, våra granitsorter har ett löpmeterpris mellan 2 500:- och 4 500:- inklusive slipning av framkanten och detta inkluderar 25 års fabriksgaranti på ytfinish och färgbeständighet. En bänkskiva av trä av god kvalitet kostar oftast 2 500:- till 4000:- per löpmeter (utan garanti!). I båda fallen tillkommer kostnader för montering av diskhoar m.m. Även om det blir lite dyrare att bearbeta granit, står sig graniten bra prismässigt med andra kvalitetsprodukter!

"Blir det synliga skarvar mellan bänkskivorna?"

Granit är ett naturmaterial som bryts i stenblock som är upp till 2,5 meter långa. Dessa sågas sedan upp i skivor. Detta innebär att det är mycket sällsynt med granitskivor som är längre än 2,4 - 2,5 meter. Dessutom kräver vikt och hanterbarhet att skivorna i t.ex. ett L- eller ett U-kök måste tillverkas i flera delar.

Synligheten hos skarvar beror på stensortens kornighet, färg och mönster. En mörk sten med fint korn och homogen färg som t.ex. PG Black gör att skarven blir nästan osynlig, medan en ljus sten med dramatiskt mönster som t.ex. Silver Cloud gör det svårare att få skarven att "försvinna" helt.

De flesta tycker docka att skönheten i naturlig granit mer än väl uppväger vikten av några få skarvar. Vi använder färgad silikon för att få en tät och så osynlig skarv som möjligt.

Hur ofta måste jag impregnera min granitbänkskiva?"

Normalt med 1-5 års mellanrum, men det går inte att ge en bestämd tidsram. Man impregnerar vid behov och detta beror på stensort och hur bänkskivan används. Du kan läsa mer om detta under avsnittet om skötsel under menyen "inredningssten".

"Varför är granit så bra som köksbänkskivor?"

Det beror på att granit är ett extremt hårt naturmaterial som är mycket tåligt och motståndskraftigt mot hetta, nötning, fläckar mm. Granit är ett dessutom utmärkt underlag för t.ex. bakning. Skötsel av granitbänkskivor är så enkel och går så fort att du får mer tid att njuta av ditt kök än du behöver för att underhålla det. Dessutom är granitbänkskivor otroligt vackra och denna skönhet består i många, många år!

"Kan man skära med kniv direkt på granitbänkskivor?"

Ja, men bara om du vill förstöra kniven. Granit är hårdare än än ett knivblad och därför blir kniven slö om du skär direkt mot bänkskivan. Men det finns faktiskt knivar av specialstål, t.ex. molybdenstål, som är så hårda att de kan rispa granit. Av dessa båda skäl rekommenderar vi att man alltid skall använda skärbräda.

"Hur lång tid tar det innan en beställd granitskiva är monterad och klar?"

Efter mätning, tar det cirka tre veckor innan vi monterar din nya bänkskiva.

"Är det inte lätt att repa granit?"

Nej, granit är mycket hårt. Extremt hårda material som t.ex. karbid, diamant eller en annan granitbit kan repa en granitbänkskiva, men normala hushållsverktyg och hushållsprodukter kan inte repa en granitbänkskiva.

"Hur bra klarar granit värme?"

Granit är mycket motståndskraftigt mot värme. I motsats till trä och syntetiska material, vilka lätt blir förstörda av en het kastrull, kan du ställa av ett rykande hett kokkärl direkt på stenytan utan att vara orolig.

"Kan en granitbänkskiva spricka?"

Nej, inte vid normal användning. Granitbänkskivor kan skadas vid transport och vid montering om man har otur, men när de väl ligger på plats spricker inte detta hållbara material utan att utsättas för kraftigt övervåld med hammare eller liknande.

"Kommer min granitbänkskiva att se ut precis som provet jag såg i butiken eller bilden på er webbsida?"

Nej. Om vi börjar med broschyrer och webbsidor, så är det helt enkelt omöjligt att återge granitens naturliga lyster och färgskala i tryck och i datorer. Därför bör man titta på ett stenprov innan man beslutar sig.

Dessutom är granit ett naturmaterial, med naturliga variationer i färg, kontrast, kornighet, mönster m.m. Detta gör att inget kök blir exakt likt ett annat och att det kan förekomma små skillnader mellan en provbit och en färdig granitbänkskiva. Dessa oförädlade variationer är eftertraktade och bidrar till bänkskivans naturliga skönhet och charm.

"Vad har era granitbänkskivor för standardmått?"

Vad gäller längd och bredd har vi inga standardmått eftersom vi tillverkar alla bänkskivor på beställning. Det innebär även att man kan få precis vilken diskho som helst monterad var som helst i bänkskivan.

Däremot kan man beräkna den maximala längden på en skiva utan håltagning till ca. 2,4 meter och om det skall monteras diskho eller spishäll i den, skall den inte vara längre än 2 meter. (Om man behöver en längre bänkskiva skarvar man.) Vad gäller tjockleken på granitbänkskivor för vi 30 mm och 40 mm sten, och för t.ex. fönsterbänkar har vi 20 mm sten.

"Vi har installerat en mattslipad svart granitskiva i köket, men måste ofta tvätta den för att hålla den ren och fläckfri. Det räcker med att ta på den så blir det fläckar som måste tättas bort. Vi har impregnerat bänkskivan flera gånger, men inte ens det hjälper. Vad skall vi göra? "

Det här är en stor fråga, som kräver ett långt svar! Verkligheten är helt enkelt att mattslipad sten kräver en hel del arbete! Då den är vacker och väldigt populär hos inredningsarkitekter och inredningstidningar så köper folk den trots att de får varningar från stenförsäljarna.

Problemet beror på ytfläckar. För att förstå detta, måste vi ta en närmare titt på svart granit.

För den absolut övervägande majoriteten av svarta granitsorter är den svarta färgen faktiskt en optisk synvilla! Tittar man på undersidan av bänkskivan, där den inte har

polerats, så ser man den verkliga färgen som oftast är ljus grå. Ju bättre polerad stenen är desto mörkare blir den ända till den punkt när den är maximalt polerad och har blivit svart. Det är därför en mattslipad sten inte är riktigt lika svart som en polerad sten trots att de är av samma stensort.

Men det finns även ett annat sätt att få stenen att se svart ut, nämligen att väta den. När den grå stenen är blöt ser den svart ut. (Det här är samma effekt som när man får vatten på en grå t-shirt. Den mörknar, trots att varken vattnet eller t-shirten egentligen har ändrat färg.) Om det är vatten som gjort stenen mörkare, blir den ljus igen när vattnet avdunstat, men är det t.ex. olja, svett från fingertoppar m.m. kommer den svarta fläcken att vara kvar tills man rengjort stenytan med stenrengöringsmedel.

Vad kan man göra åt detta? Tja, universalreceptet mot fläckar i granitbänkskivor är att impregnera dem med ett stenskyddsmedel. Men det kommer inte att hjälpa i det här fallet! Det beror på att impregneringsmedlet är avsett att fylla porer och mikrosprickor i stenen med en "propp" så att färgade vätskor inte skall kunna komma in i stenen. Det fungerar oftast inte på stensorter som diabas eller basalt (som svart granit vanligen består av) då dessa stensorter är så täta att inte ens impregneringsmedlet kan komma in i dem. Och dessutom beror ju problemet i detta fall på ytfläckar, inte djupfläckar, så stenskyddsimpregnering (som är en "underytan-produkt") fungerar ändå inte!

För den som vill ha en matt svart bänkskiva har vi därför tagit fram ett alternativ, Silkline, en flammad och diamantborstad svart sten som är matt, har en något vågformad yta och som inte har den mattslipade stenens känslighet mot ytfläckar! Du kan se den hos våra återförsäljare.

"Hur går ett projekt till, från ide fram till färdiga och installerade bänkskivor?"

Så här brukar det gå till:

Ni besöker en av våra duktiga återförsäljare och gemensamt tittar ni i lugn och ro på olika stenprover. Återförsäljarna kan även hjälpa er med att matcha stenen mot köksluckor i olika färger, träslag och utföranden. Ni tittar även på val av kantslipning, diskho mm. Ni bör helst ha med er en skiss och måttuppgifter vid detta tillfälle, så att ni kan få ett cirkapris på en gång. Om ni vill, beställer ni nu även mätning av köket och montering av bänkskivorna.

När ni bestämt er för att installera granitbänkskivor, kommer vi hem till er och mäter och, om så behövs, tillverkar mallar så att bänkskivorna blir tillverkade med bästa möjliga passform och precision.

När vi har mätunderlagen klara, gör vi en CAD-ritning på bänkskivorna och uppgifterna sänds till fabriken i Finland, där stenslivorna sågas, slipas, poleras och där diskhon monteras.

När bänkskivorna är färdiga (efter ca. 3 veckor) skeppas de till Sverige och vi kommer hem till er och monterar dem

"Jag såg svarta granitbänkskivor jättebilligt på ett byggvaruhus. Varför kostar det mer hos er?"

Det beror helt enkelt på kvalitetsskillnader. Stenmarknaden är tuff, med pressade priser, så att kvalitetssten kostar ungefär lika mycket hos alla stenhandlare.

Man bör vara medveten om att granit finns i tre olika kvalitetsgrader och att endast den bästa (och därmed dyraste) graniten lämpar sig riktigt bra som köksbänkskiva,

då den är tätare (mer motståndskraftig mot fläckar) och jämnare i färgen än den sten som håller en lägre kvalitet.

Hittar man extremt billig sten, bör man vara lite försiktigt frågande om varför den är så billig. Det förekommer t.ex. att porös sten färgas, lackas eller t.om. övergjuts med klar eller färgad plast. (Detta kallas "Doctored Stone".)

Detta gör man för att stenen är för mjuk eller för porös för att kunna poleras eller för att den är ojämnt färgad. Alltså polerar eller färgar man plasten istället. Problemet är att när plasten eller färgen börjar släppa efter ett år eller två så blir skivan inte särskilt vacker....

Här skall tilläggas att det finns vissa mycket vackra, men känsliga, marmorsorter, där man genom lackning kan få skivan användbar till möbler. I detta fall får man väl anse att stenens skönhet överväger, och eftersom ytan på t.ex. ett soffbord eller en byrå inte utsätts för samma slitage, vätskor, värme m.m. som en köksbänkskiva så fungerar denna lösning bra även i praktiken.

"Hur långt skall bänkskivan sticka ut framför bänkskåpen?"

Det är en smaksak, men normalt väljer man skivor med en bredd av 605 - 620 mm. Ett riktmått är att skivan skall sticka ut 25-30 mm från skåpstommens framkant. Det är snyggt när skivan går någon millimeter utanför framkanten på luckorna.

"Kan man ha ett större överhäng på t.ex. en bardisk?"

Det går alldeles utmärkt. Utan extra stöd kan man låta skivan sticka ut ca 25-30 cm, därefter behövs stödben. Utan stödben bör man dock vara lite försiktig. Man skall t.ex. inte sitta på skivkanten.

"Jag tycker att marmor är så vackert. Kan man göra köksbänkskivor av det?"

Ja, det kan man. Men man bör undvika marmor i köksbänkskivor då denna sten dels är så mjuk att den lätt repas av t.ex. en kniv, och dels för att den är känslig för allmänna hushållskemikalier.

Många vanliga vätskor i ett kök skadar marmor. Exempel på detta är läsk, vin, kaffe, te, citronsaft, apelsinjuice, vinäger m.m. Skadorna uppkommer på grund av kemisk etsning av den polerade stenytan och ser ofta ut som vattenfläckar eller vattenringar. Men till skillnad från vattenringar går de inte att tvätta bort, utan stenen måste poleras om, för att få den fin igen. Detta innebär även att det inte finns ett stenimpregneringsmedel i världen som kan skydda stenen från denna typ av skador, då ju impregneringen inte ligger på stenens yta utan bildar "proppar" i mikrosprickor och porer.

En möjlig lösning är att lägga en glasskiva ovanpå marmorskivan, för att skydda denna. Men hur praktiskt är det i ett kök?

Alltså; är du beredd på att du måste vara mycket försiktig, så för all del, lägg marmor i köket. Är du en "normalanvändare", välj granit till köket och använd hellre marmorn i t.ex. badrummet där den passar alldeles utmärkt.

"Måste man impregnera granit?"

Ja, de flesta granitsorter har mer eller mindre osynliga mikrosprickor och kan därför absorbera vätska. Om vätskan är t.ex. kaffe, vin, ketchup mm, innebär detta att granitbänkskivan kan man få fläckar inuti stenen om den inte har skyddats med impregnering!

Några få stensorter är dock så täta att inte ens impregneringen absorberas och då är

impregneringen givetvis bortkastad möda.

En bra impregneringsvätska fungerar på så sätt att den sugas in i stenens mikrosprickor där den härdar och bildar "proppar" så att vätskor inte kan tränga ner i stenen och missfärga den. Impregneringen skall alltså inte ligga ovanpå stenens yta som någon sorts lack, utan inuti stenens mikrosprickor.

Det betyder även, att när man impregnerat skall all överflödiga impregneringsvätska som finns kvar på stenytan torkas bort.

"Jag har hört att Italiensk granit är så fin. Varför har ni så lite sten därifrån?"

Ja, man kan tro att hundratals granitsorter härstammar från Italien, men så är det faktiskt inte. Italien har många vackra marmorsorter, men det bryts väldigt få granitsorter där.

Däremot är Italien traditionellt världens centrum vad gäller att såga och polera sten. Så stenblock från alla världsdelar sänds till stenfabriker i Italien, där de sågas och slipas (varvid man har tillverkat en produkt som kallas "slab").

Därefter tas de om hand av Italienska grossister vilka exporterar slabs till stenföretag över hela världen. Det lokala stenföretaget i till exempel Finland eller Sverige sågar skivor av slabs, gör hål, monterar diskhoar m.m. (Självklart finns det även stora stenföretag, som t.ex. Loimaan Kivi, vilka har egna maskiner för kapning och polering av slabs.)